

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

කොමිෂ්නර් ජනරාල් කාර්යාලයේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව කොමිෂ්නර් ජනරාල් කාර්යාලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2019 මැයි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව කාර්යාලයට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2019 මැයි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට කොමිෂ්නර් ජනරාල් කාර්යාලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව කාර්යාලය විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව කාර්යාලයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී සහ ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරනගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ආර්ථික තීරණ ගැනීමේදී ඒ පිළිබඳව සැලැකිලිමත් විය යුතුය.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද ,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීමෙන් වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මග හරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මගහැරීම, හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස කාර්යාලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මුල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමේදී, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව,

මාගේ විගණනයෙන් හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(ඇ) වගන්තිය හා 38 වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) ඉකුත් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණු බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමක් කළ නොහැකිය.
- (ආ) කොමිස්ට්‍රොලර් ජනරාල් කාර්යාලය විසින් ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණු බැවින් ඉකුත් වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ නිර්දේශ මෙම වාර්තාවෙන් ඉදිරිපත් නොකෙරේ.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මිලට ගෙන තිබුණු රු.468,385 ක් වටිනා දේපල පිරියත හා උපකරණ වටිනාකම හා ආරම්භක මූල්‍ය නොවන වත්කම්වල වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් සංවිනයක් ගොඩනගා මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ දක්වා නොතිබුණි. තවද මෙම මිලදී ගැනීම් හා ආරම්භක වත්කම් පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඉදිරිපත් කර ඇති ACA – 6 ආකෘතියේද දක්වා නොතිබුණි.	මිලදී ගනු ලබන වත්කම් විධිමත් පරිදි ගිණුම්ගත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.	2018 වර්ෂයේ ආරම්භක ස්ථාවර වත්කම් සහ වර්ෂය තුළ මිලදී ගත් ස්ථාවර වත්කම් ගිණුම්ගත කිරීමේදී තාක්ෂණික කරුණක් නිසා ගිණුම්ගත කරන ලද එම වටිනාකම් ගිණුම්වලින් ඉවත් කිරීමට රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කර තිබුණි. එසේ ගිණුම් වලින් ඉවත් කර ලබා දුන් සහතිකය මත වාර්ෂික අවසාන ගිණුම් පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කර ඇති අතර රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉවත් කරන ලද එම වත්කම් මේ වන විට ගිණුම් පද්ධතිය තුළට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 ආදායම් කළමනාකරණය

ආදායම් ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් අනාවරණය වූ විගණන නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
කොම්ප්‍රොලර් ජනරාල්ගේ අංක 2/2018 හා 2018 අප්‍රේල් 26 දිනැති වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛය පරිදි 2019 වර්ෂයේ ආදායම් ඇස්තමේන්තු සහ 2018 වර්ෂය සඳහා	ආයතනවලින් අදාළ තොරතුරු ලබාගැනීමට විධිමත් ක්‍රමවේදයක් සැකසීමේ අවශ්‍යතාවය.	චක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට අනුව නියමිත දිනට තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකරන ආයතන සඳහා අවශ්‍ය දැනුවත් කිරීම් සිදු කිරීමට සටහන් කර ගත් බව දන්වමි.

සංශෝධිත ඇස්තමේන්තු සඳහා 2018 ජූනි 15 දිනට පෙර තොරතුරු ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් ආයතන 07 ක තොරතුරු ඊට පසුව ඉදිරිපත් කර තිබුණි. මේ හේතුව නිසා කොමිස්ට්‍රොලර් ජනරාල්වරයා විසින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ ආදායම් ඇස්තමේන්තු තුළ මෙම තොරතුරු ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

2.2 වියදම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) මූලධන වැය විෂයය 04 කට හා පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 09 කට අදාළව ඉදිකළ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 20 සිට සියයට 100 දක්වා ප්‍රමාණයන් ඉතිරිව තිබුණි.	වාර්ෂික ඇස්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන වශයෙන් උපයෝජනය කිරීමට කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.	කොමිස්ට්‍රොලර් ජනරාල් කාර්යාලය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි පුනරාවර්ථන වැය විෂයයන් සඳහා ජර්නිපාදන ඉතිරි වී ඇත්තේ, 2018 ජනවාරි 01 දින සිට වෙනම ශීර්ෂයක් යටතේ ස්ථාපිත මෙම දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා අනුමත කාර්යමණ්ඩලය සම්පූර්ණ කර ගැනීමට නොහැකි වීම හා වියදම් කළමනාකරණයේදී සකසුරුවීමකම සහ කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳ නිසි සැලකිල්ලෙන් යුක්තව ගණන්දීමේ නිලධාරී ලෙස කටයුතු කළ නිසා බව දන්වමි.
(ආ) එකතුව රු.16,700,000 ක් වූ මූලධන වැය විෂයය 04 ක ඇස්තමේන්තුගත මුළු ප්‍රතිපාදනයම වර්ෂය තුළ උපයෝජනය නොකර ඉතිරිකර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය වූ අතර එය මුළු මූලධන ඇස්තමේන්තු ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 95 ක් හෙවත් රු.17,120,416 ක් වී තිබුණි.	- එම -	-එම-

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යභාරයන් ඉටු නොකිරීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
2017 ජූනි 28 දිනැති අංක 01/2017 දරන වත්කම් කළමනාකරණ වක්‍රලේඛයේ 07 ඡේදය ප්‍රකාරව එක් එක් ආයතන විසින් මිලදී ගනු ලබන හා අපහරණය කරනු ලබන වත්කම් සම්බන්ධව අවශ්‍ය උපදෙස් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිකුත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන පරිදි අදාළ උපදෙස් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.	රාජ්‍ය ආයතන තුළ මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳව දත්ත පද්ධතියක් පිළියෙල කිරීමට අදාළව උපදෙස් ලබා දෙමින් 2017 ජූනි 28 දිනැතිව වත්කම් කළමනාකරණ වක්‍රලේඛ අංක 01/2017 නිකුත් කරන ලදී. රජයේ ආයතන බොහොමයක මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳව දත්ත පද්ධති හෝ ලේඛන නිසි පරිදි පවත්වාගෙන නොතිබුණු බැවින් මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳව තොරතුරු ගෙන්වා ගැනීමට අදාළ දැනුවත් කිරීම්ද සිදු කරන ලදී. නියමිත පරිදි වත්කම් තොරතුරු පද්ධතිය සකස් කිරීම ඉලක්ක කරන ලද අතර වක්‍රලේඛයේ සඳහන් පරිදි උපදෙස් ලබා දීම සිදුකර නැති බවත් නිසි පරිදි දත්ත පද්ධතිය සකස් කර ගැනීමෙන් අනතුරුව මිල දී ගැනීම් හා අපහරණය කිරීම් පිළිබඳ තොරතුරු යාවත්කාලීන කළ යුතු බවත් දන්වමි.